

Mladi za napredek Maribora 2016

33. srečanje

KNJIŽNA ILUSTRACIJA

Rozi in kresničke

UMETNOST

INOVACIJSKI PREDLOG

Avtor: LUCIJA MEGLIČ

Mentor: MARIJA TOURE

Šola: SREDNJA ŠOLA ZA OBLIKOVANJE MARIBOR

Maribor, februar 2016

Mladi za napredek Maribora 2016

33. srečanje

KNJIŽNA ILUSTRACIJA

Rozi in kresničke

UMETNOST

INOVACIJSKI PREDLOG

Maribor, februar 2016

KAZALO

Povzetek	3
UVOD	5
1. ILUSTRACIJA	6
1.1 Razvoj ilustracije.....	8
1.2 Ilustrator	10
2. ROZI IN KRESNIČKE	12
2.1 Povzetek zgodbe	12
2.3 Komu je ilustracija namenjena.....	12
3. ILUSTRIRANJE ZGODBE	13
3.1 Barve	15
3.1 Likovna tehnika	13
3.3 Umestitev na slikovno ploskev	16
3.4 Liki.....	17
3.5 Povezanost besedila in podobe	20
4. GRAFIČNA OBLIKA IN OPREMA SLIKANICE	21
Format	21
Margine.....	25
Naslovnica	23
Oblika kolofona in notranje naslovne strani.....	26
Postavitev besedila	24
Št. strani in paginacija	24
Tipografija	21
Vezava in vezni list	25
5. POTEK DELA	28
6. RAZPRAVA	34
7. ZAKLJUČEK.....	35
8. PRILOGE	36
9. VIRI	37

Kazalo slik

Slika 1 Ilustracija	6
Slika 2 Poslikava jam	8
Slika 3 Gutenberg	9
Slika 4 Ilustracija Beatrix Potter	14
Slika 5 Rozi	15
Slika 6 Jazbec	16
Slika 7 Dve notranji stran	16
Slika 8 Rozi	17
Slika 9 Babica	18
Slika 10 Jazbec Edvard	18
Slika 11 Zajec Jakob	19
Slika 12 Dve Strani iz knjige	20
Slika 13 Naslovnica	22
Slika 14 Notranja naslovnica	22
Slika 15 Dve strani knjige	23
Slika 16 Naslovnica	24
Slika 17 Primer oštevilčenja	25
Slika 18 Vezni list	26
Slika 19 Kolofon	27
Slika: Slika 20 Notranja naslovnica	27
Slika 21 Rozi in babica	29
Slika 22 Obrezovanje slike	30
Slika 23 Svetlost in kontrast slike	30
Slika 24 Svetlost in kontrast slike	31
Slika 25 Odstranitev napak	31
Slika 26 Naslovnica	32
Slika 27 Indesign	33

Povzetek

Ilustracija je področje, kjer se lahko igramo s podobami in oživljamo like določene zgodbe ali besedila. Sama sem v nalogi ilustrirala zgodbo, ki jo je napisala moja sestra. Zgodba z naslovom Rozi in kresničke je zelo poučna, saj govori o tem, da ne smemo biti sebični do drugih ljudi in moramo svojo srečo deliti tudi z drugimi.

UVOD

Rozi in kresnička je zgodba moje sestre, ki me je navdihnila. Ustvarila sem ilustracije za slikanico in se preizkusila v vlogi ilustratorja in grafičnega oblikovalca.

V nalogi bom predstavila pomen in bistvo ilustracije ter zgodbo. Predvsem se bom osredotočila na svoje delo, ki je obsegalo risanje posameznih likov, ki nastopajo v zgodbi, in oblikovanje preloma za slikanico. Želim si, da bi se slikanica dejansko natisnila in izdala, saj bi tako lahko v besedi in sliki mlajšim bralcem približala pomen nesebičnosti med ljudmi.

1. ILUSTRACIJA

Ilustracija je predstavitvena slikovna forma, narejena v risbi, sliki, fotografiji ali kateri drugi umetniški tehniki z namenom, da prikaže in razloži čutne informacije (na primer slikovna razlaga zgodbe, članka v časopisu, pesmi ...) skozi grafično reprezentacijo. (Wikipedija, prosta enciklopedija)

Ilustracije v knjigah za otroke so torej največkrat prvi stik otroka z likovno umetnostjo. Pomen ilustracij je še toliko večji, saj je otrokov stik z njimi spontan, izhaja iz otrokovega zanimanja. Ilustracije so vsebinsko prilagojene otrokom, v slikanicah in drugih publikacijah pa so otrokom in staršem zlahka dostopne. Vendar svojo vlogo ilustracije izpolnjujejo le, če so dobre. (Cicido, Dobra ilustracija – pomemben korak poti k lepemu; Prvi stik z umetnostjo)



Slika 1 Ilustracija

Knjižna ilustracija je tesno povezana z literaturo, a njena pot je odvisna tudi od razvoja drugih strok, kot so grafično oblikovanje, založništvo in periodični tisk, v primeru otroške in mladinske literature pa tudi pedagoška znanost in mladinska psihologija. Čeprav knjižna ilustracija ni

omejena le na otroško in mladinsko literaturo, le-ta predstavlja njen večji delež. Ilustracija ima zato tudi pomembno povratno vlogo pri motivaciji za branje, pri učenju in vzgoji, zlasti pa pri razvijanju likovnega dojetja najmlajših generacij.

(<http://www.dlul-drustvo.si/razstave/ilustratorji-na-bregu-2/>)

1.1 Razvoj ilustracije

Prvi zametki ilustracije segajo v prazgodovino: jamsko slikarstvo.
(Wikipedija, prosta enciklopedija)



Slika 2 Poslikava jam

V starem Egiptu so slike v grobnicah ilustrirale dogodke iz življenja pokojnika, verske pogrebe in scene iz posmrtnega življenja.

Pri starih Grkih so skulpture in slikarije na vazah ilustrirale osebnosti, dogodke oz Homerja.

V začetku 2. stol. n. št. se pojavi kodeks in kasneje codex argenteus in codex aureus srebrne in zlate knjige, pisane s srebrnimi in zlatimi črkami ter bogato ilustrirane, vezane v palice in okrašene z diamanti.

Gotska ilustracija je lepšala naslovne strani knjig.

Pred iznajdbo tiska so bile vse knjižne ilustracije narejene ročno.

Ilustracija kot grafika je bila na Kitajskem in Japonskem poznana vse od 8. stoletja v obliki lesoreza, ki je spremljal določeno besedilo.

V 13., 14. in 15. stol. so uvozili papir, razvilo se je tiskarstvo in tako je bilo omogočeno tudi izpopolnjevanje ilustracije. Okoli 1400 se pojavijo prvi lesorezi, ilustracije neznanih mojstrov.

1450 – prva ilustrirana knjiga, prvotisk = incunabula, je bila Biblija z lesoreznimi ilustracijami.

Gutenbergov izum tiska v 15. stol. je zelo pocenil izdelavo knjig in šele takrat je ilustracija začela napovedovati svoj zmagoviti pohod.



Slika 3 Gutenberg

V 16. in 17. stoletju sta postala vodilna grafična postopka za knjižno ilustracijo gravura in jedkanje. Konec 18. stoletja je litografija omogočila še boljše reprodukcije ilustracij.

Danes dominirajo umetniki, ki uporabljajo pero, črnilo in airbrush (barvni spreji).

Računalniki so drastično spremenili ilustratorsko produkcijo in tako se danes največ komercialnih ilustracij ustvarja ravno po tej poti. Ne glede na to so tradicionalne ilustracije še vedno zelo popularne, še posebno na področju knjižne ilustracije. Akvarel, oljno slikarstvo, pasteli, lesorez in linorez, pero in črnilo so nekatere od tradicionalnih tehnik, ki so bile uspešno uporabljene v tej zvrsti umetnosti.

1.2 Ilustrator

Talent, delo, disciplina, izobrazba in kilometrina – vse to potrebuje odličen ilustrator.

Ilustrator Damijan Stepančič pravi, da kakovost ilustracij ni stvar trenutka, saj se razvija in kultivira že od malih nog. Pri tem je poudaril, da se otrok, ki je bil že od malih nog obkrožen s slikanicami, ki so bile praviloma izjemno kakovostne ilustrirane, tega spominja tudi v odrasli dobi. Sam se spomni veliko slikanic, ki so ga prepričale in zaznamovale. To podoživljanje spominov, barv, vzdušja in občutkov v zgodbah je po Stepančičevem mnenju nepogrešljiv zaklad vsakega ilustratorja.¹

Ilustrator je grafični mojster – umetnik, ki se ukvarja z zapletenim opisovanjem in vizualnim opremljanjem tekstovne vsebine. Ilustracija je lahko namenjena za prikaz kompliciranih konceptov in objektov, ki jih je težko opisati zgolj s tekstom, lahko pa je uporabljena tudi v zabaven namen, npr. na razglednicah, čestitkah, kot notranja (grafična) oprema knjig, revij in časopisov – stripi, karikature, pa tudi v oglaševalski industriji, na posterjih in raznih plakatih, animacijah – risankah.

Da bi postali ilustrator, načeloma ne potrebujemo formalnih kvalifikacij, ne glede na to pa je večina ilustratorjev le obiskovala katero od umetniških šol ali fakultet, kjer so se izučili v drugačnih slikarskih in risarskih tehnikah. Umetniške fakultete in šole danes ponujajo posebne usmeritve posebej za študij ilustracije.

Veliko ilustratorjev je svobodnih umetnikov, zaposlenih pri založnikih (časopisov, knjig in revij) ali pri oglaševalskih agencijah. Večina znanstvenih ponazoritev v obliki ilustracije je znana pod imenom informacijska grafika. Med največjimi specialisti informacijske grafike so ilustratorji, ki delajo za medicino in ilustrirajo človeško anatomijo, njihovo

delo pa po navadi odraža večleten študij risbe v umetnostnem in medicinskem smislu.

¹ Povzeto iz članka Slovenski ilustratorji so že od nekdaj med najboljšimi mojstri svoje obrti: //www.rtv slo.si/kultura/knjige/talent-delo-disciplina-in-kilometrina-vse-to-potrebuje-odlicen-ilustrator/323884 (30. november 2013 ob 14:27)

2. ROZI IN KRESNIČKE

Zgodbo, ki sem si jo izbrala za ilustriranje, je napisala moja sestra. Je le ena izmed njenih mnogih zgodb, s katerimi se udeležuje različnih literarnih natečajev.

Za to zgodbo sem se odločila zato, ker jo je napisala že pred leti in si je želela, da bi jo ilustrirala, vendar do sedaj nikoli nisem imela dovolj časa, da bi se zadeve lotila.

Zgodba mi je zelo všeč, saj govori o tem, da ne smemo biti sebični do drugih ljudi in moramo svojo srečo deliti tudi z drugimi.

2.1 Povzetek zgodbe

Rozi pomlad preživlja v babičini hiši ob robu gozda. V njej se ob pripovedovanju zgodb iz babičine preteklosti porodi želja, da bi videla kresničke, za katere pa nihče ne ve, kam so izginile. Po skrivnostnem srečanju z jazbecem Rozi spozna zajca Jakoba, ki ji pomaga rešiti to uganko. Sebičnega jazbeca Edvarda Rozi tako prepriča, da kresničke izpusti na prostost. S tem se ji uresniči želja po svetlobnem plesu v temni noči.

2.3 Komu je ilustracija namenjena

Kar nekaj časa sva razmišljali, za katero starostno skupino je zgodba primerna. Težave sva imeli predvsem zato, ker je zgodba preprosta in je lahko primerna tudi za mlajše otroke, vendar vsebuje veliko besedila. Nazadnje sva se odločili, da je najbolj primerna za predšolske otroke in šolske otroke prve triade.

3. ILUSTRIRANJE ZGODBE

3.1 Likovna tehnika

Pri slikarjevem odločanju, kaj bo s sliko sporočil in kako bo to storil, je izbira tehnike pomembna. Vsaka tehnika ima svoje zakonitosti, med drugim zahteva, kako je treba graditi delo, in ko je slika dokončana, je tudi tehnika z izbranimi materiali vred tista, ki vpliva na estetsko doživljanje stvaritve, na intenziteto barv, na lastnosti slikarske površine. (Wikipedija, prosta enciklopedija)

Poznamo več vrst likovnih tehnik, kot so risanje s pasteli, ogljem, akvareli, temperami, oljnimi barvami, ...

Odločila sem se, da bom svoje ilustracije ilustrirala na klasičen način in sicer z uporabo akvarelnih barv. V svojih ilustracijah sem uporabila tudi kanček akrilnih barv, da sem poudarila kresničke in sijaje v očeh, saj ti z vodenimi barvicami niso bili dovolj vidni.

Akvarel je lahkotna slikarska tehnika, izvajalsko pa zelo zahtevna. Značilnost akvarela je, da se vidi risba, barve so transparentne in delujejo vodeno. Bele barve se ne uporablja, ampak se pusti, da se vidi papir, ki je lahko fino zrnat ali bolj grob, mehkejši ali trši. Uporablja pa se lahko tudi papirus, skornate_papirje, plastiko, pergamentni papir ali usnje, tekstil, les in platno. Kvalitetni papirji so izdelani ročno (najbolj znani so japonski).

Slika se tako, da se pigmente redči z vodo, najpogosteje s čopičem iz naravne dlake (najboljši so čopiči iz dlake veverice, kune ali vola), nato pa se ga nanese na podlago. Barve se lahko prelivajo iz ene v drugo (papir je treba prej namočiti) ali pa so robovi ostri, slika se od svetlih proti temnejšim tonom, barvo se lahko odtiskuje (kot monotipijo), brizga, maskira se mesta, ki bodo bela. Barve se lahko meša tudi na samem nosilcu – papirju (močno vpojnem).

Pri akvarelu se bele barve ne uporablja, ampak se pusti, da se vidi papir, ki je lahko fino zrnat ali bolj grob, mehkejši ali trši. Uporablja pa se lahko tudi papirus, skornate papirje, plastiko, pergamentni papir ali usnje, tekstil, les in platno. Kvalitetni papirji so izdelani ročno (najbolj znani so japonski). (Wikipedija, prosta enciklopedija)

Za to tehniko sem se odločila, ker me je že pred leti s svojimi deli, ki so prav tako narejeni z akrilnimi barvami, navdušila Beatrix Potter. Bila je pisateljica, ilustratorka in konservativka. Znana je po svoji najboljši in najbolj prodajani otroški knjigi: Prigode Petra zajca. (Biography online; Biography Beatrix Potter)



Slika 4 Ilustracija Beatrix Potter

3.2 Barve

Svoje ilustracije sem narisala v dokaj živih barvah, saj menim, da imajo majhni otroci radi žive barve, jih prej zaznajo in bolje vidijo. Dajejo nam tudi občutek živahnosti in veselja.

Tako sem se odločila, da za oblekico glavne junakinje uporabim roza barvo, ki je pri majhnih otrocih zelo priljubljena.

V zgodbi sem uporabila tudi veliko zelene in rjave barve, saj se večinoma nahajajo v gozdu. Temnejšo modro barvo, ki sem jo na papirju prelila z nekaj črne, sem uporabila pri zadnjih ilustracijah, kjer sem morala pričarati čarobno vzdušje noči, kjer Rozi skupaj z zajcem Jakobom opazuje svetleč ples kresničk. Za čarobnost le-teh sem uporabila rumeno barvo, ki sem jo na računalniku še obdelala, da je postala bolj svetla in sijoča. Rdečo barvo sem uporabila v babičini hiši in tako pričarala prijazno, sproščeno, ljubeznivo in toplo okolje.



Slika 5 Rozi

3.3 Umestitev na slikovno ploskev

Svoje slikanice sem na slikovno ploskev umestila v oblačkih. Ilustracij nisem zaključila z ravno linijo, ampak sem barve postopoma posvetlila, da so barve izginile in tako ustvarile občutek, kot da so v oblaku.



Slika 6 Jazbec

Odmaknila se je in se skoraj spotaknila ob lesen zaboj, ki je še vedno čakal na lastnika.

Rozi si je mislila, da je jazbec tako ali tako preveč preplašen, da bi ji branil pogledati v notranjost zaboja. Previdno in samo za centimeter je dvignila pokrov. Zaboj je naseljevala rumena svetloba.

Rozi je vsa prevzeta zrla v notranjost, a ravno, ko je hotela pokrov še bolj dvigniti, se je ta s treskom zaprl, ker je jazbec s tačko pritisnil nanj. Rozi je prestrašeno odskočila. Jazbec se je namrščil in ježno gledal iznad svojih brčic.

»To je moje. Te niso naučili, da se tuje lastnine ne smeš dotikati?« vrtal je vanjo z jeznim pogledom in jo karal z iztegnjenim prstom.

»Oprostite ...« je komaj zajecjajala Rozi, ko je jazbec že pobegnil globlje v gozd, pred sabo pa je potiskal lesen zaboj. Videla je samo še njegov smešno kratek rep, naslednji hip pa o njem ni bilo več ne duha ne sluha.



14



15

Slika 7 Dve notranji stran

3.4 Liki

V zgodbi, ki sem si jo izbrala, nastopa zelo malo junakov, pa vendar je zgodba zanimiva in dinamična.

V zgodbi se pojavi deklica z imenom Rozi, ki je tudi glavna junakinja zgodbe in s katero so povezani vsi dogodki, ki se zvrstijo v sami zgodbi. Rozi je stara približno 7 let, zato sem se odločila, da jo upodobim kot deklico z rožnato oblekico, saj si večina deklic v tej starosti rada nadene oblekice. Zaradi njenega imena (Rozi) sem se odločila, da oblekico pobarvam z roza barvo, kar bo otroke še bolj pritegnilo. Lase sem ji z rožnato elastiko spela v čop, poleg oblekice pa sem ji dodala še bele nogavice z roza robom in ji obula črne čevljuje.



Slika 8 Rozi

Ker glavna junakinja Rozi svoje počitnice preživlja pri babici, sem upodobila tudi njo. Babici sem tako pepelnato sive lase spela v figo, ji na nos posadila očala in jo oblekla v moder puli. Babica ima v zgodbi stransko vlogo, saj se pojavi malokrat.



Slika 9 Babica

Poleg Rozi in babice ima zelo pomembno vlogo tudi sebični jazbec Edvard, okrog katerega se vrstijo vsi dogodki. Upodobila sem ga kot jazbeca s sivim karirastim telovnikom.



Slika 10 Jazbec Edvard

Pomembno vlogo v zgodbi ima tudi zajec Jakob, ki pomaga Rozi skozi vse težave, jo vodi do jazbečeve hiše in jo skuša prepričati, naj pregovori jazbeca, da izpusti vse kresničke, ki jih je sebično zaprl v lesen zaboj in tako preprečil veselje drugim. Zajca Jakoba sem pobarvala z rjavo barvo, mu nadela črna okrogla očala in mu okrog vratu zavezala moder metuljček.



Slika 11 Zajec Jakob

3.5 Povezanost besedila in podobe

Ker je zgodbo za mojo ilustracija napisala moja sestra Staša in sva bili soavtorici, je bilo manj možnosti, da bi se sestavini oddaljili ena od druge. Slikanica je tako nastajala po nekem skupnem konceptu, pri čemer sva s svojimi idejami spodbujali ena drugo. V tesnem sodelovanju sva oblikovali likovno podobo zgodbe, pri čemer sem bila v prednosti pred ostalimi sošolci, ki so imeli zgodbe tujih avtorjev.

Besedilo in ilustracija se lepo ujemata in prikazujeta bistvo napisanega besedila, ki se nahaja nad ilustracijo.



Slika 12 Dve Strani iz knjige

Ilustracije so lahko tudi bolj bogate in prikazujejo več, kot je napisano, torej govorijo same zase.

4. GRAFIČNA OBLIKA IN OPREMA SLIKANICE

Format:

Poznamo več formatov, ki jih uporabljamo za različne namene. Največkrat uporabljamo format A4, ki velja za klasičen format. Svojo slikanico sem umestila na pokončen format, ki meri 19,7 cm x 24,7 cm in s hrbtom 1 cm. Ta format sem si izbrala, ker menim, da ni pretirano velik, prav tako pa ni premajhen in ga otroci v rokah držijo lažje kot velike knjige.

Tipografija:

S tipografijo se dandanes srečujemo vsepovsod. Je umetnost in tehnika urejanja črk. Tipografija je ključnega pomena za delo in spretnost oblikovalca. Skozi čas se je ustvarjanje novih tipografskih vrednosti drastično spreminjalo in razvijalo skupaj z novimi tehnološkimi dosežki. Dandanes je tipografija vrsta umetnosti, ki jo lahko opazimo v različnih medijih, ki nas obdajajo.

Za tipografijo svoje knjige sem izbrala dva fonta pisave. En font sem izbrala za besedila na naslovnici knjige in notranji naslovnici. Ta je bolj okrasen in ni namenjen veliki količini besedila. Drugega pa sem izbrala za preostalo besedilo.

Rozi in kresničke — Font besedila naslovnice in notranje naslovnice
(gabriola regular)

Vetrič je pripihal in v njegovem ritmu so plesala semena regratovih lučk. Eno od njih je lahno prijadralo na Rozino oblekico. Čez trenutek je Rozi že stala z regratovo lučko v roki, malce pomislila, si v mislih rekla: "Želim si videti..."

Rozi in kresničke



Slika 13 Naslovnica



Slika 14 Notranja naslovnica

Rozi in kresničke — font preostalega besedila (verdana)



Slika 15 Dve strani knjige

Pisavo verdana je za Microsoft oblikoval Matthew Carter. Prav tako je pisavo gabriola regular za Microsoft oblikoval John Hudson. Pisava Gabriola se večinoma uporablja za dekorativne napise. (Wikipedija, prosta enciklopedija)

Naslovnica:

Naslovnico sem oblikovala na preprost način. Zgoraj sem napisala naslov knjige in avtorja, spodaj pa sem prilepila ilustracijo, ki se kot zadnja pojavi v knjigi. To ilustracijo sem izbrala zato, ker v celoti prikazuje naslov knjige. Da vse skupaj ne bi bilo preveč pusto, sem ozadje pobarvala v nežnem modrem odtenku, kakršen se pojavi tudi na sami ilustraciji in s tem poveže ilustracijo z ozadjem.



Slika 16 Naslovnica

Postavitev besedila:

Menim, da je postavitev besedila pri knjigah, predvsem otroških, ključnega pomena. Zdi se mi zelo pomembno, da je besedilo vedno na istem mestu, saj sicer lahko postanemo zelo zbegani. Tako sem se odločila pri svoji knjigi in sem besedilo umestila na format zgoraj. Ta se na istem mestu pojavi na vseh straneh knjige.

Št. strani in paginacija:

Knjiga vsebuje 30 strani, ki so oštevilčene na vsaki strani levo ali desno spodaj, kar je odvisno od tega, na kateri strani gledamo.

Vstopila sta v ogromen prostor obdan s knjigami, na stenah pa so visele slike kresničk.

Rozi je stopila do ene od teh slik in z odprtimi ustmi strmela v to bleščečo podobo pred seboj. »Edvard je jazbec. On ve kje so kresničke!« je z navdušenjem vzkliknila in pogledala smejočega se Jakoba.

»Tako je. In zdaj veliki finale. Uganeš kaj ima v lesenem zaboju, ki ga prenaša s seboj?«

»Kresničke!« je Rozi vsa nestrpna vzkliknila. Jakob je pokimal.



22

V svoj zaboj je stlačil vse kresničke, ki jih je nabral. Ni namreč maral, da bi še kdo užival ob njihovi lepoti. Ima jih tako rad, da jih hoče imeti samo zase.

»Mislim sem, da bo tukaj, ali pa vsaj njegov zaboj. Ampak ni neumen. Kamor koli je že šel, zaboj je vsekakor vzel s sabo,« proseče je pogledal Rozi.

»Ampak, ti mu ga lahko vzameš,« prijel jo je za roko in moledoval: »Prosim te, pomagaj mi!«

Potuhnila sta se za grm pred Edvardovo hišo in čakala, da se vrne. Jutro se je prevesilo v popoldan in Rozi je pomislila, da bo babico začelo skrbeti, ko se je prikazal Jazbec. Prihulil se je, vendar brez zaboja. Pogledal je naokoli in iz žepa v telovniku potegnil ključ. Odklenil je vrata, takrat pa se je iz grmovja prikazala Rozi.



23

Slika 17 Primer oštevilčenja

Margine:

Zelo pomembno je, da knjiga vsebuje margine in besedilo ne gre v živi rob. V različnih knjigah je besedilo postavljeno drugače, s tem pa se spreminja tudi velikost margin. V svoji knjigi sem izbrala margine 1,5 cm.

Vezava in vezni list:

Za videz knjige je izredno pomembna tudi njena vezava. Odločitev za trdo ali mehko vezavo temelji tako na uporabnosti kot trajnosti publikacije. Pri knjigah manjšega obsega, z dnevno ali kratkotrajno uporabno vrednostjo, se je po navadi bolj smiselno odločiti za mehko oz. broširano vezavo; za trajnejšo uporabo in za pogostokrat uporabljano knjigo pa je primernejša trda vezava. S komercialno knjigotrškega vidika je gotovo zanimivejša trda vezava, prav tako za hranjenje na knjižni polici. Trda vezava je dražja, zato je tudi prodajna cena knjige višja. Običajno broširane knjige dosegajo višje naklade.

Odločila sem se, da bo imela moja knjiga trdo vezavo, saj obsega več strani in jo bodo otroci lažje držali v rokah, saj še niso tako zelo spretni in se jim ne bo upogibala, kot če bi imela mehko vezavo.

Vezni list je list, ki povezuje platnico s stranjo. Vezni listi so lahko enobarvni, večbarvni ali potiskani. Za svojo knjigo sem izbrala enobarven vezni list v modri barvi.



Slika 18 Vezni list

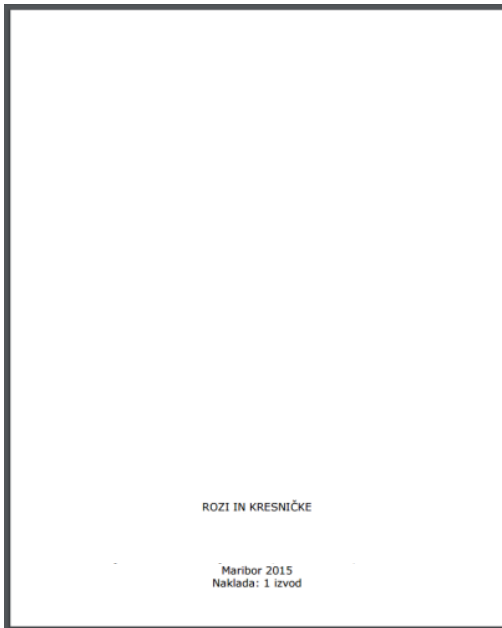
Oblika kolofona in notranje naslovne strani:

Impresum ali kolofon je lahko objavljen pred notranjo naslovnico ali na koncu knjige.

Kolofon vsebuje:

- avtorja knjige
- naslov
- oblikovalca
- založnika
- letnico izida
- naklado

Na tej strani so tudi podatki o izvirnem naslovu knjige in prevajalcu, če gre za prevod, ilustratorju in drugih pomočnikih pri izdaji knjige. Sledijo strani knjige z besedilom. Svoj kolofon sem umestila na konec knjige.



Slika 19 Kolofon

Za notranjo naslovnico sem uporabila enako ilustracijo kot na zunanji, le da sem pri notranji pustila ozadje belo.



Slika: Slika 20 Notranja naslovnica

5. POTEK DELA

Delo za risanje ilustracij je potekalo tako, da sem se najprej seznanila z ilustracijo. Pregledala sem tako meni zanimive primere kot primere ilustracij, ki niso bili najboljši, saj niso prikazovali bistvenega. Tako sem spoznala napake, ki se lahko pripetijo in s tem knjigi zmanjšajo vrednost.

Odločila sem se, kot sem že omenila, da ilustriram zgodbo moje sestre.

Zgodba se mi je zdela zelo zanimiva in v trenutku, ko sem jo začela prebirati, so se mi pred očmi že izrisale podobe posameznih junakov.

Nato sem te ideje prenesla na papir in pričela z oblikovanjem likov. Pozorno sem sledila sami zgodbi, da liki ne bi preveč odstopali od besedila. Prav tako sem ustvarila tudi okolje, ozadje, v katerih se bodo ti liki gibali.

Ko sem ustvarila glavne like oz. karakterje, ki nastopajo v zgodbi, sem razmislila o tehniki ilustracij. Kot sem že omenila, sem se zgledovala po ilustracijah Beatrix Potter, ki je ustvarjala svoje ilustracije z akrilnimi barvami. Na podoben način sem se svojih ilustracij lotila tudi jaz. Ker sem se odločila za akvarelne barve, sem morala izbrati tudi pravo podlago; to je trši papir, ki je primeren za akvarelsko tehniko.

Preden sem se lotila risanja na papir, sem razdelila besedilo. Tako sem dele besedila med seboj ločila in pri vsakem delčku poizkusila izluščiti bistvo ter si zamislila ilustracijo, s katero bi napisano besedilo lahko prenesla v risbo.

Ko sem to storila, sem pričela z risanjem.



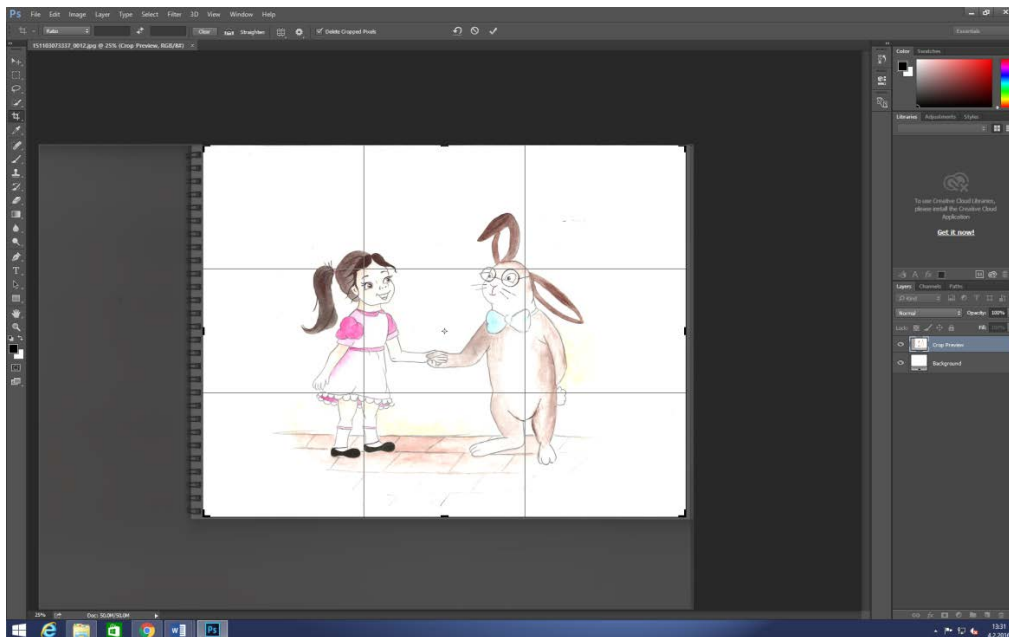
Slika 21 Rozi in babica

Ko je besedilo za vsak odstavek dobilo smiselno ilustracijo, sem risbe digitalizirala. To sem storila tako, da sem vsako ilustracijo posebej skenirala s pomočjo skenerja. Ilustracije sem po želji tudi obdelala, jim dodala pravo svetlost, kontrast, tone, odpravila napake... Svoje ilustracije sem obdelala v računalniškem programu Adobe Photoshop.

Adobe Photoshop je profesionalen računalniški program za obdelavo fotografij in drugih bitnih slik. Razvili so ga pri podjetju Adobe Systems, ki je trenutno eden izmed vodilnih izdelovalcev grafičnih računalniških programov na svetu.

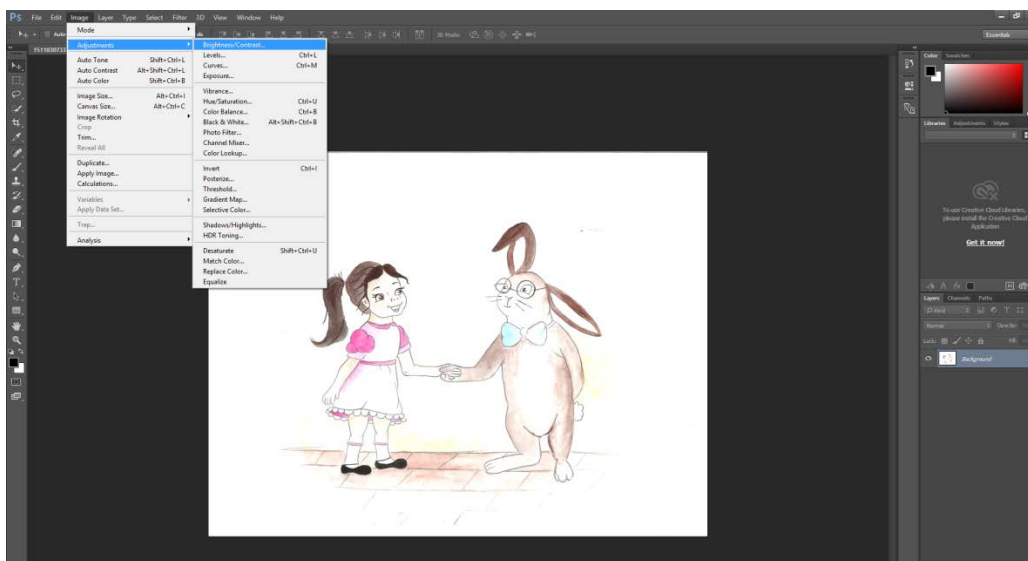
Ilustracij nisem preveč obdelala, saj sem želela, da izgledajo naravno.

Najprej sem ilustracije obrezala s pomočjo crop toola, saj se je videl blok, na katerega sem risala.



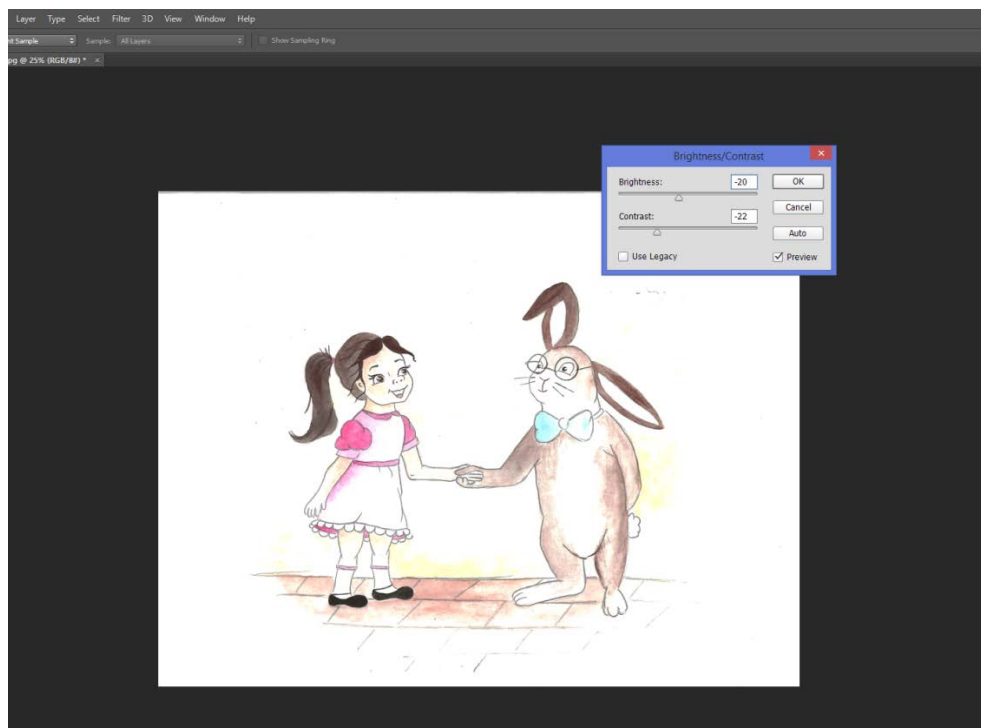
Slika 22 Obrezovanje slike

Ko sem sliko obrezala, sem spremenila še svetlost in kontrast. Tako sem jim dodala svetlost -20 in kontrast -22. Počistila sem tudi različne packe, ki so se pojavile na ilustracijah in sem jih želela odstraniti.



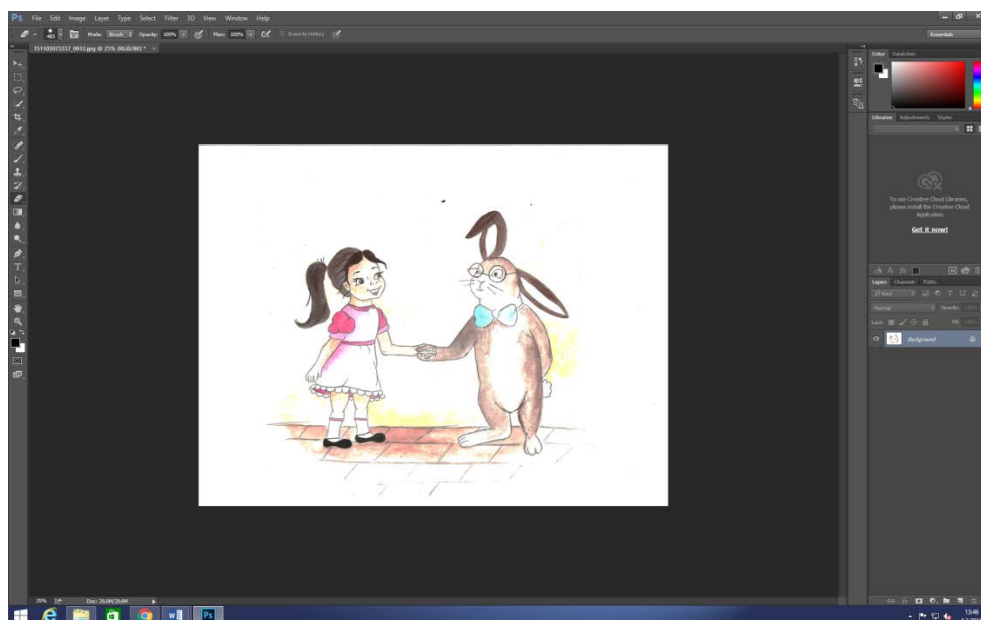
Slika 23 Svetlost in kontrast slike

Svetlost sem spremenila na -20, kontrast pa na -22.



Slika 24 Svetlost in kontrast slike

Nazadnje sem s pomočjo radirke počistila še napake, ki so nastale na sliki in sem jih želela odstraniti.

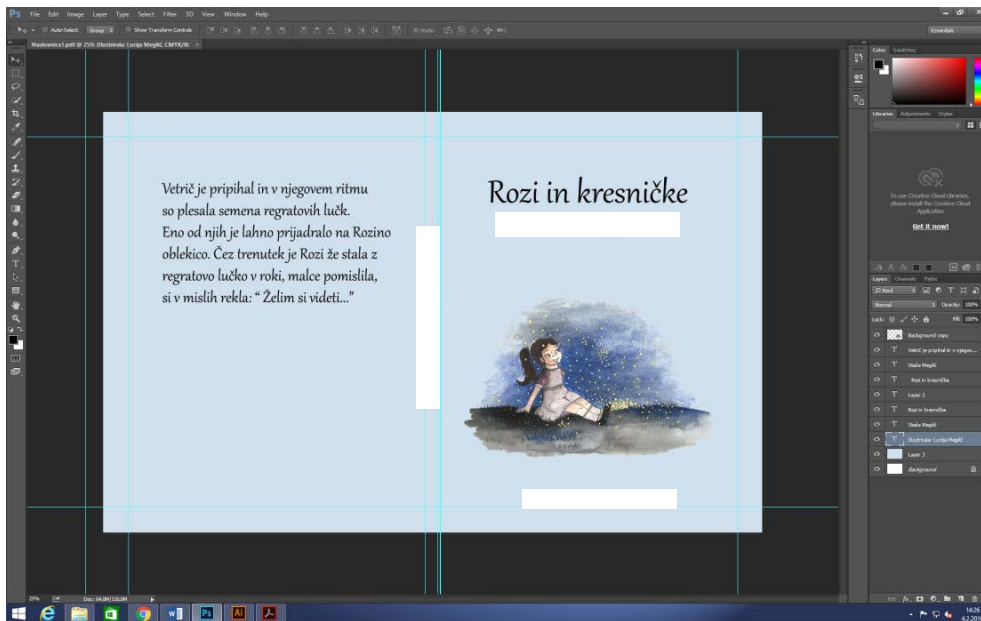


Slika 25 Odstranitev napak

Nato sem se lotila oblikovanja naslovnice, za katero sem, kot sem že omenila, uporabila ilustracijo, ki se kot zadnja pojavi v knjigi. Ilustracija

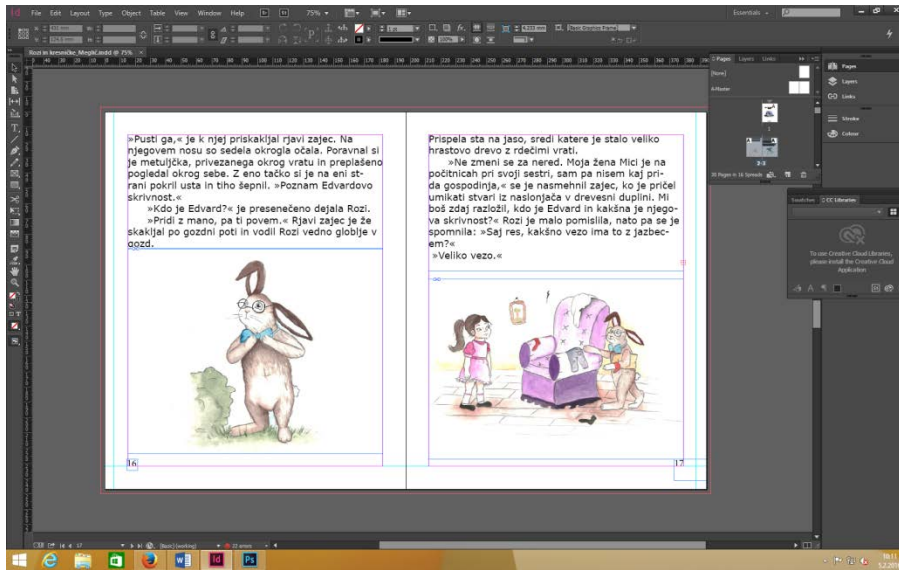
prikazuje Rozi, ki sedi na travniku in opazuje kresničke. To sem prav tako oblikovala v Photoshopu. Najprej sem odprla dokument, v katerega sem vpisala izbrane mere knjige.

Pri oblikovanju naslovnice slikanice ali knjige, ki ima trdo vezavo, je potrebno upoštevati tudi zavihke in hrbet knjige. Tako sem osnovnemu formatu knjige dodala še dodatna 2 cm na vseh straneh in 1 cm hrbta.



Slika 26 Naslovnica

Ko sem vse ilustracije obdelala, sem se lotila še oblikovanja v računalniškem programu Adobe InDesign, kjer sem oblikovala notranjost slikanice oz. prelom strani: notranjo naslovnico, strani z besedilom in ilustracijami, kolofon in vezni list.



Slika 27 Indesign

6. RAZPRAVA

Spoznala sem, da za izdelavo niso pomembne samo dobro narisane ilustracije, ampak tudi celotna podoba knjige. Ta mora biti privlačna za oko, saj se velika večina ljudi odloča po naslovnici, ali bo knjigo vzela s sabo domov ali ne. Prav tako sem spoznala, da so pomembni tudi formati, ki jih izberemo, in tip pisave. Če na primer ustvarjamo knjigo, ki je poučne narave in je namenjena mlajšim otrokom, je smiselno, da uporabimo velike tiskane črke, da bodo lahko knjigo sami brali. Lahko pa uporabimo tudi male tiskane črke, saj večina staršev rada bere knjige majhnim otrokom, kar še posebej velja za knjige z veliko besedila, kakršna je tudi moja.

Nastajanje knjige ni preveč odstopalo od mojih pričakovanj, saj sem se zavedala, da je oblikovanje izredno pomembno.

Knjigo bi lahko izboljšala s tem, da bi narisala še več ilustracij in tako zmanjšala količino besedila na eni strani.

Cena stroškov za to knjigo bi bila približno 160 evrov za 10 izvodov.

7. ZAKLJUČEK

Za konec bi podala svoje mnenje, ki sem si ga ustvarila skozi izdelavo ilustracije.

Velika večina ljudi bere knjige, če pa jih ne, pa so zagotovo kot majhni otroci radi prebirali knjige, ki so jih popeljale v magični svet junakov in njihovih prigod. Velika večina se jih ne zaveda, koliko truda in časa je vloženega v izdelavo.

Vesela sem, da sem imela možnost ustvarjanja ilustracij in sem se tako seznanila s postopki, ki so pomembni za izdelavo.

8. PRILOGE

Prelom za slikanico

9. VIRI IN LITERATURA

Nada Trošt ILUSTRACIJE IN SLOVENSKI ILUSTRATORJI. Gradivo za literarno delavnico: Radovljica, 21. april 2010

PREGI Kobe T., Upodobljene besede : razvoj ilustrirane knjige, Grosuplje : Mondena, 1998

http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli/Gradiva_ESS/CVZU/LU_Jesenice/CVZU_6LUJ_Gradivo.pdf (3. 2. 2016)

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Ilustracija> (3. 2. 2016)

http://www.mladinska.com/cicido/svetovanje/umetnost_in_mediji/clanek?aid=4070 (3.2.2016)

<http://www.biographyonline.net/writers/beatrice-potter.html> (3. 2. 2016)

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Akvarel> (3. 2. 2016)

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Knjiga> (3. 2. 2016)

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Samozalo%C5%BEba> (3. 2. 2016)

<http://www.ssom.si/paska/?p=1565> (3. 2. 2016)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Verdana> (3. 2. 2016)

https://en.wikipedia.org/wiki/Gabriola_%28typeface%29 (3. 2. 2016)

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Slikarstvo> (3. 2. 2016)

Slikovni viri

Slika 2:

http://img.rtv slo.si/upload/Kultura/likovna%20umetnost/lascaux_show.jpg (3. 2. 2016)

Slika 1: http://www.emka.si/img/product/13t_2010/cudezni-vrt_6.jpg (3. 2. 2016)

Slika 3: http://gradbena.si/dijaki/1a14/splet_rikic/slike/pisave_220px-Johannes_Gutenberg.jpg.jpg (3. 2. 2016)

Slika4: <http://www.vam.ac.uk/content/articles/b/beatrix-potter-place-as-inspiration/> (3. 2. 2016)

Slika 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26: Avtorske slike



Rozi in kresničke

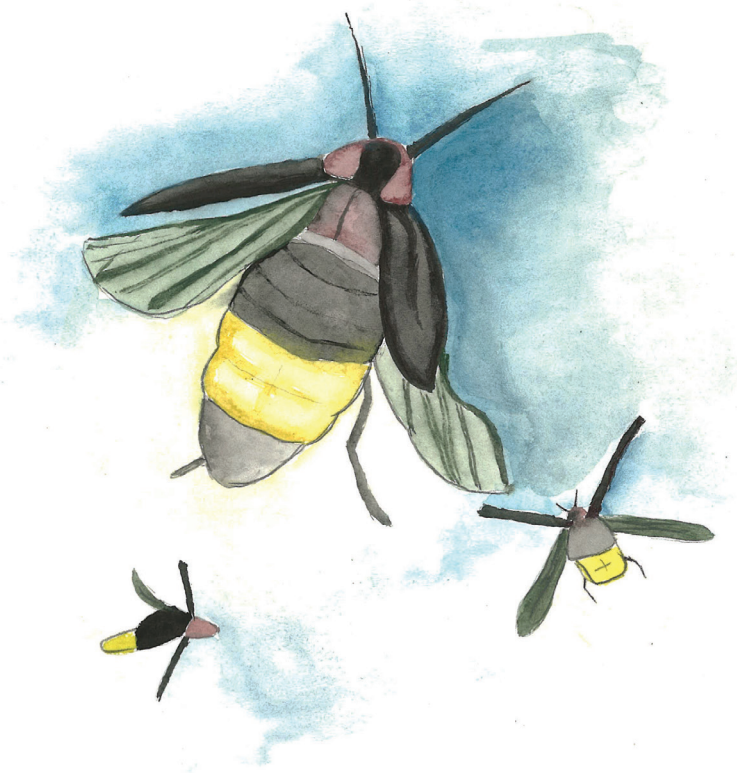
Staša Meglič





Sonce, ki se je počasi umikalo je za slovo na nebo prelilo oranžno, rumeno in rdečo barvo, ki so razžarile nebesno modrino. Mehki beli oblaki so se obarvali v rožnato in izgledali kot sladkorna pena. Lenobno so se vozili po nebu in se spreminjali iz ene oblike v drugo.





Rozi, ki je ležala v travi, je sanjarila o tem kako leži na teh oblakih in je sladkorno peno od katere se ji lepijo prsti. Njen nosek so božale vonjave travniških rož, ki so jo obdajale. Vedno je rada gledala, kako se stvari svetlikajo in vsak večer je tako čakala, da se prižgejo prve zvezde, ki mežikajo skozi temo. Pa vendar ji to ni bilo dovolj. Želela si je, da bi prišle na zemljo, da bi ulovila njihovo svetlobo.

Njena babica je rada pripovedovala zgodbe. Tako ji je nekega dne povedala o čisto majhnih živalcah, ki so svetile v temi in bile videti, kot da bi zvezde prišle na zemljo. Vse odkar je Rozi slišala za kresničke, si je želela, da bi jih nekoč videla.





Vetrič je pripihal in v njegovem ritmu so plesala semena regratovih lučk. Eno od njih je lahno prijadralo na Rozino oblekico. Čez trenutek je Rozi že stala z regratovo lučko v roki, malce pomislila, si v mislih rekla: »Želim si videti kresničke,« in močno pihnila, da so se semena odtrgala od regratove glave in poletela po travniku, se ujela v veter, ki jih je nato ponesel na tla.





Medtem se je stemnilo in na nebu so se zbirali težki in temni nevihtni oblaki. Rozi je v hišo zvabil omainen vonj po piškotih, takih, ki jih je vedela pripraviti samo njena babica.

Sedeli sta v dveh velikih foteljih v dnevni sobi iz njunih rožnatih skodelic pa se je pod strop kadila para iz vročega čaja. Na čajni mizici pred njima so na krožniku ležali čokoladni piškoti, ob njihovem sladkem vonju, pa so se Rozi pocedile sline. Nežen glas violine, ki je prihajal iz radia, je božal njuna ušesa. Zunaj pa je divjala nevihta. Dež je bičal okna in bobnal po strehi. Vsake toliko je temno nočno nebo razparala strela, ki jo je spremljal grozovit tresk.





Rozi je iz naslonjača skočila babici v naročje.
»Saj je samo nevihta, ljuba Rozi,« jo je mirila babica, medtem ko je božala njene rjave lase. »Tukaj sva na varnem.«

»Pripoveduj mi o kresničkah,« je rekla Rozi in se zazrla v babičine modre oči, ki so vanjo gledale izza očal.

Babica je videla, kako so se ji ob besedi kresničke zasvetile oči. Še bolj jo je privila k sebi in se v mislih preselila v svoje otroštvo. Pred očmi so ji plesale kresničke in ji ustnice oblikovale v besede, ki so tvorile zgodbo.





»Bilo je poletje. Bila sem majhen otrok. Prav takšen radoveden deklič kot si zdaj ti. Na našem travniku je vsako noč trdo temo preganjalo na desetine kresničk, ki so letele mimo nas, sedale na cvetlice in pričarale magičen svetleči večer. Njihove prijateljice zvezde so prav tako svetile in jim dajale še večji sijaj. Z mano sta bila vedno tudi moja brata, ki sta kresničke rada lovila v steklene kozarce, ki sta jih potem zaprla, tako da so postale ujetnice teh dveh grobijanov.





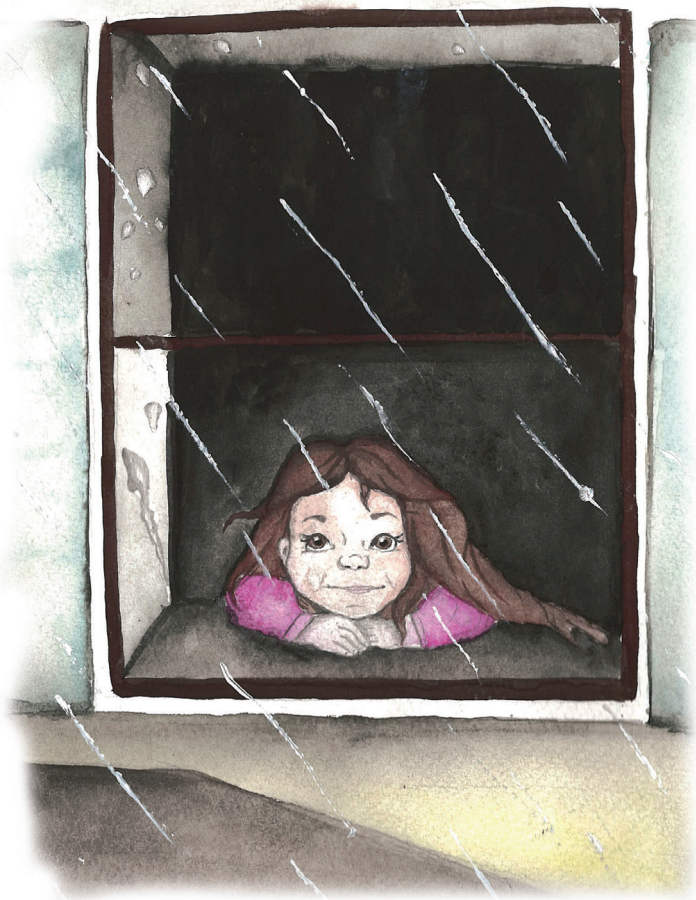
Seveda bi bilo lepo imeti kresničke doma pri sebi, pa vendar so se mi uboge živalce zasmilile in sem jih takoj, ko sta nepridiprava zaspala, odnesla na travnik in jih spustila. V zahvalo pa so mi priredile enega svojih spektakularnih svetlečih in letečih nastopov. Bila sem obdana s kresničkami, ki so s svojimi svetlečimi ritkami metale svetlobo na mojo oblekico. Bilo je prelepo.«





Ko je Rozi ležala v svoji postelji in se je babičin poljubček na rožnatem ličku posušil, še kar ni mogla zaspati. Dež je namreč še vedno igral bobneč koncert ob okensko šipo. Rozi je nosek prislonila na okno in gledala, kako so se dežne kaplje zlivale ena v drugo in delale potočke. Nekje izza dežnih oblakov je posvetila ena in edina zvezdica tistega večera. Rozi je zavzdihnila. »O, kako rada bi videla kresničke.«

Zlezla je nazaj v posteljo in ko je končno zaspala, je sanjala, kako pleše v spremljavi tisočih kresničk.





Drugo jutro je stekla na travnik, s polnim trebuškom slastnih palačink. Tam se je igrala s punčko iz cunj, ko je v bližnjem grmovju nekaj zašuštelo. Rozi se je pomaknila nekoliko nazaj, a jo je premagovala radovednost, da je vedno bolj iztegovala vrat in napeto pričakovala, kaj se bo prikazalo izza zelenih listov.





Šumenje se je vedno bolj oddaljevalo v gozd. Rozi je popolnoma pozabila na babičine svarilne besede, da nikoli ne sme zapustiti travnika.





Ko so jo obdajala visoka drevesa, je čisto blizu nje ponovno zašumelo. Iz za grmovja se je najprej prikazal majhen bel repek. Siv trup odet v karirast telovnik, se je dvignil iz grmovja, hip zatem pa se je prikazal še črn smrček.

Rozi je presenečena odskočila, ko se je vanjo zazrl siv jazbec, ki je stal na dveh nogah, na tleh za njim pa je ležal velik lesen zaboj.

»Aaaaaa!« se je ustrašil jazbec in se skril v grmovje.





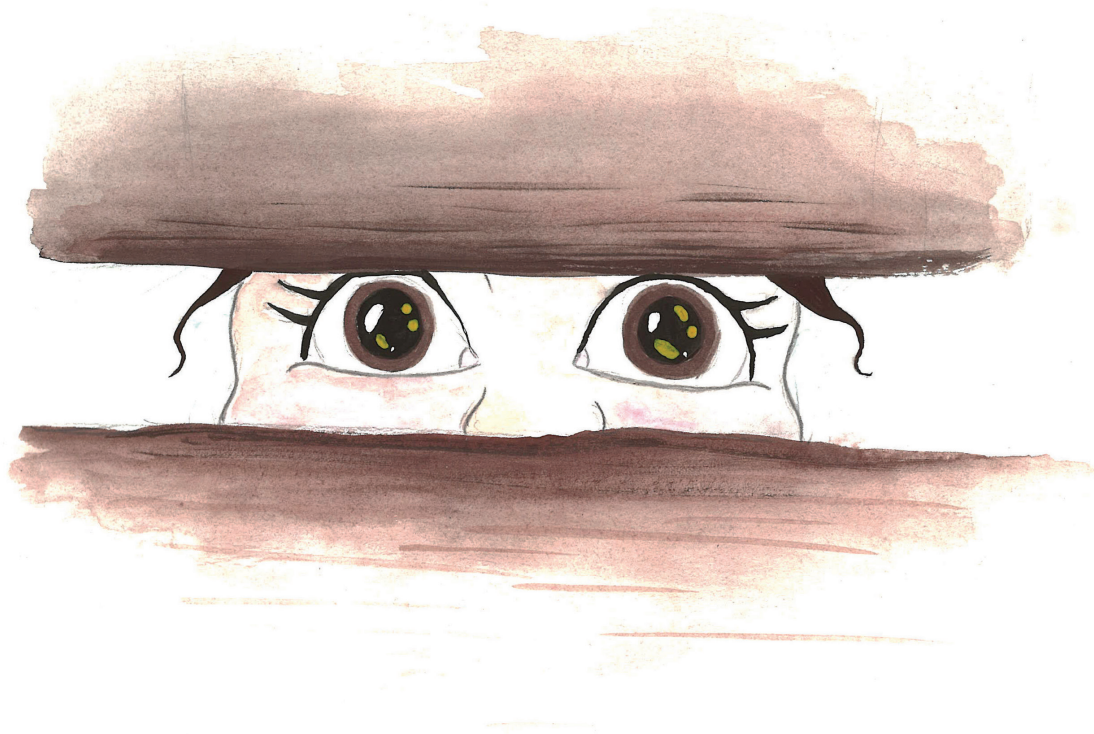
Rozi je nekaj sekund nepremično stala in pogledovala zdaj zaboje, zdaj v grmovje. Približala se mu je in skozi listje pokukala v notranjost. Tam se je srečala s parom svetlečih oči, ki so prestrašeno zrle vanjo. Jazbec se je pomaknil še globlje v grmovje, tako da Rozi ni več videla leska njegovih prestrašenih oči.





Odmaknila se je in se skoraj spotaknila ob lesen zaboj, ki je še vedno čakal na lastnika.

Rozi si je mislila, da je jazbec tako ali tako preveč preplašen, da bi ji branil pogledati v notranjost zaboja. Previdno in samo za centimeter je dvignila pokrov. Zaboj je naseljevala rumena svetloba.





Rozi je vsa prevzeta zrla v notranjost, a ravno, ko je hotela pokrov še bolj dvigniti, se je ta s treskom zaprl, ker je jazbec s tačko pritisnil nanj. Rozi je prestrašeno odskočila. Jazbec se je namrščil in jezno gledal iznad svojih brčic.

»To je moje. Te niso naučili, da se tuje lastnine ne smeš dotikati?« vrtal je vanjo z jeznim pogledom in jo karal z iztegnjenim prstom.

»Oprostite ...« je komaj zajecljala Rozi, ko je jazbec že pobegnil globlje v gozd, pred sabo pa je potiskal lesen zaboj. Videla je samo še njegov smešno kratek rep, naslednji hip pa o njem ni bilo več ne duha ne sluha.





»Pusti ga,« je k njej priskakljal rjavi zajec. Na njegovem nosu so sedela okrogla očala. Poravnal si je metuljčka, privezanega okrog vratu in preplašeno pogledal okrog sebe. Z eno tačko si je na eni strani pokrnil usta in tiho šepnil. »Poznam Edvardovo skrivnost.«

»Kdo je Edvard?« je presenečeno dejala Rozi.

»Pridi z mano, pa ti povem.« Rjavi zajec je že skakljal po gozdni poti in vodil Rozi vedno globlje v gozd.

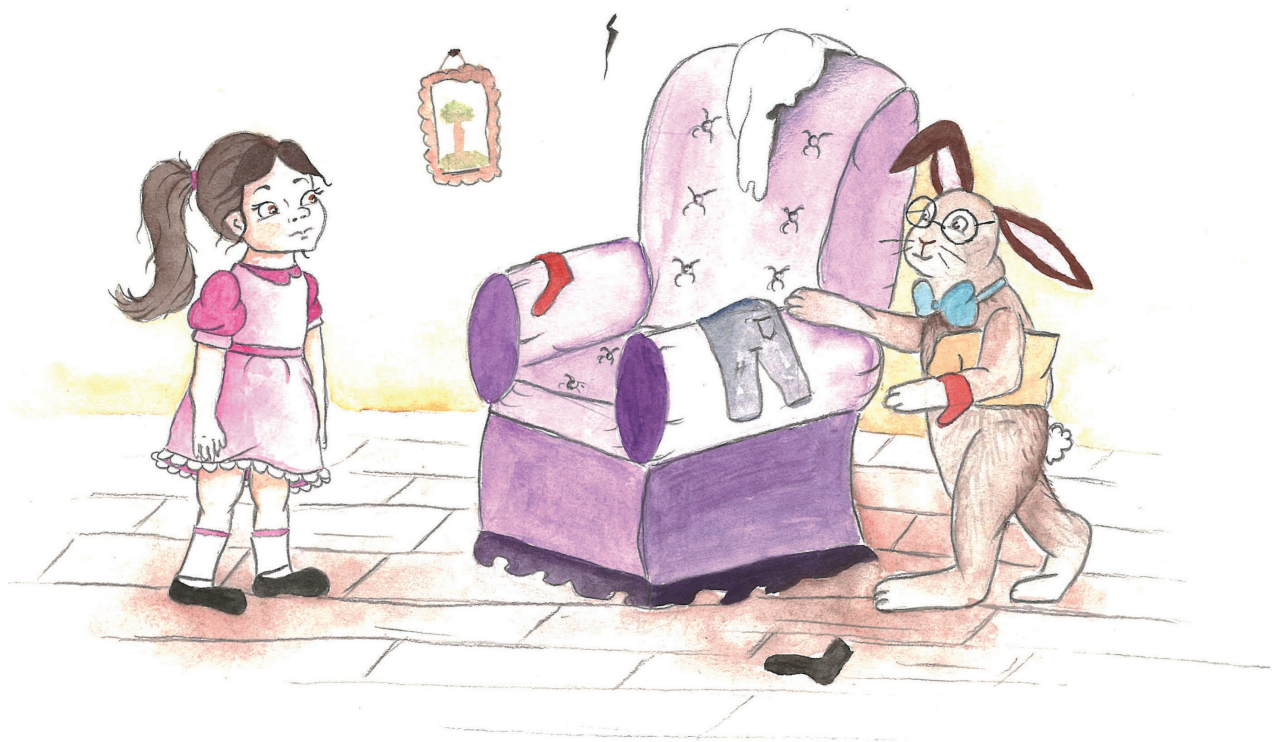




Prispela sta na jaso, sredi katere je stalo veliko hrastovo drevo z rdečimi vrati.

»Ne zmeni se za nered. Moja žena Mici je na počitnicah pri svoji sestri, sam pa nisem kaj prida gospodinja,« se je nasmehnil zajec, ko je pričel umikati stvari iz naslonjača v drevesni duplini. Mi boš zdaj razložil, kdo je Edvard in kakšna je njegova skrivnost?« Rozi je malo pomislila, nato pa se je spomnila: »Saj res, kakšno vezo ima to z jazbecem?«

»Veliko vezo.«

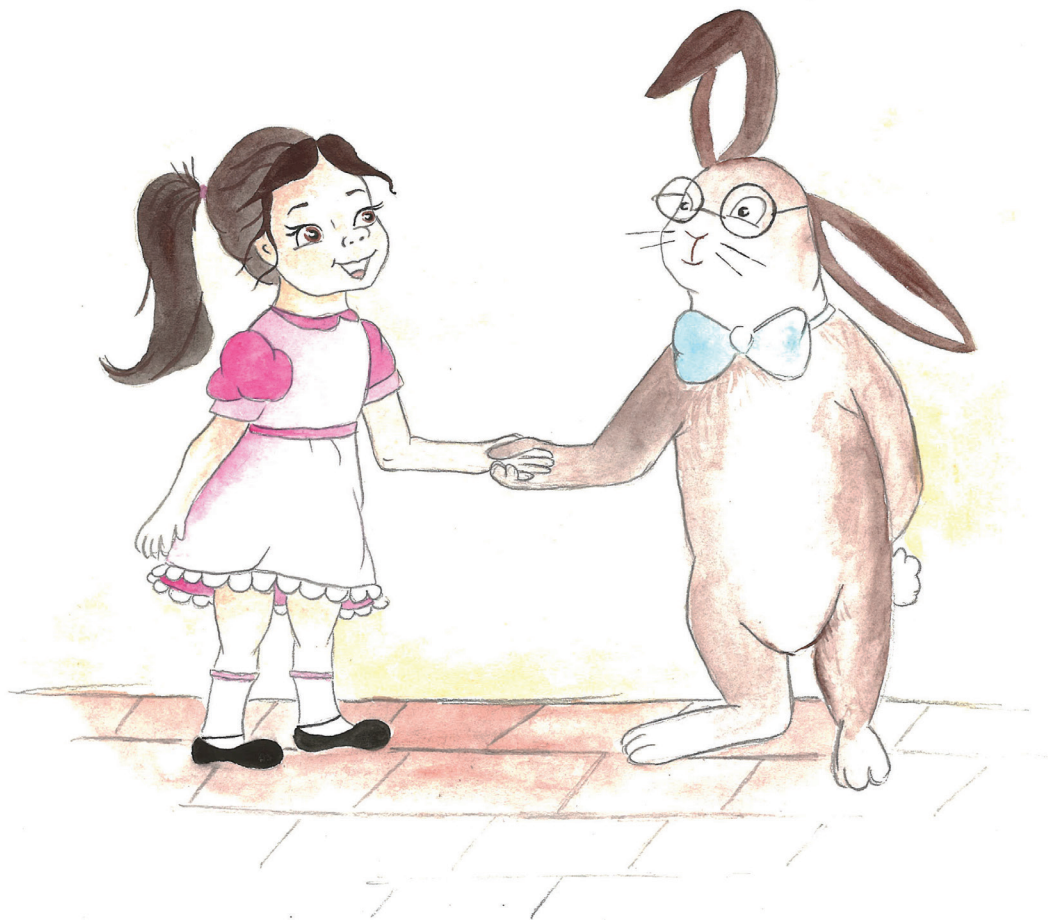


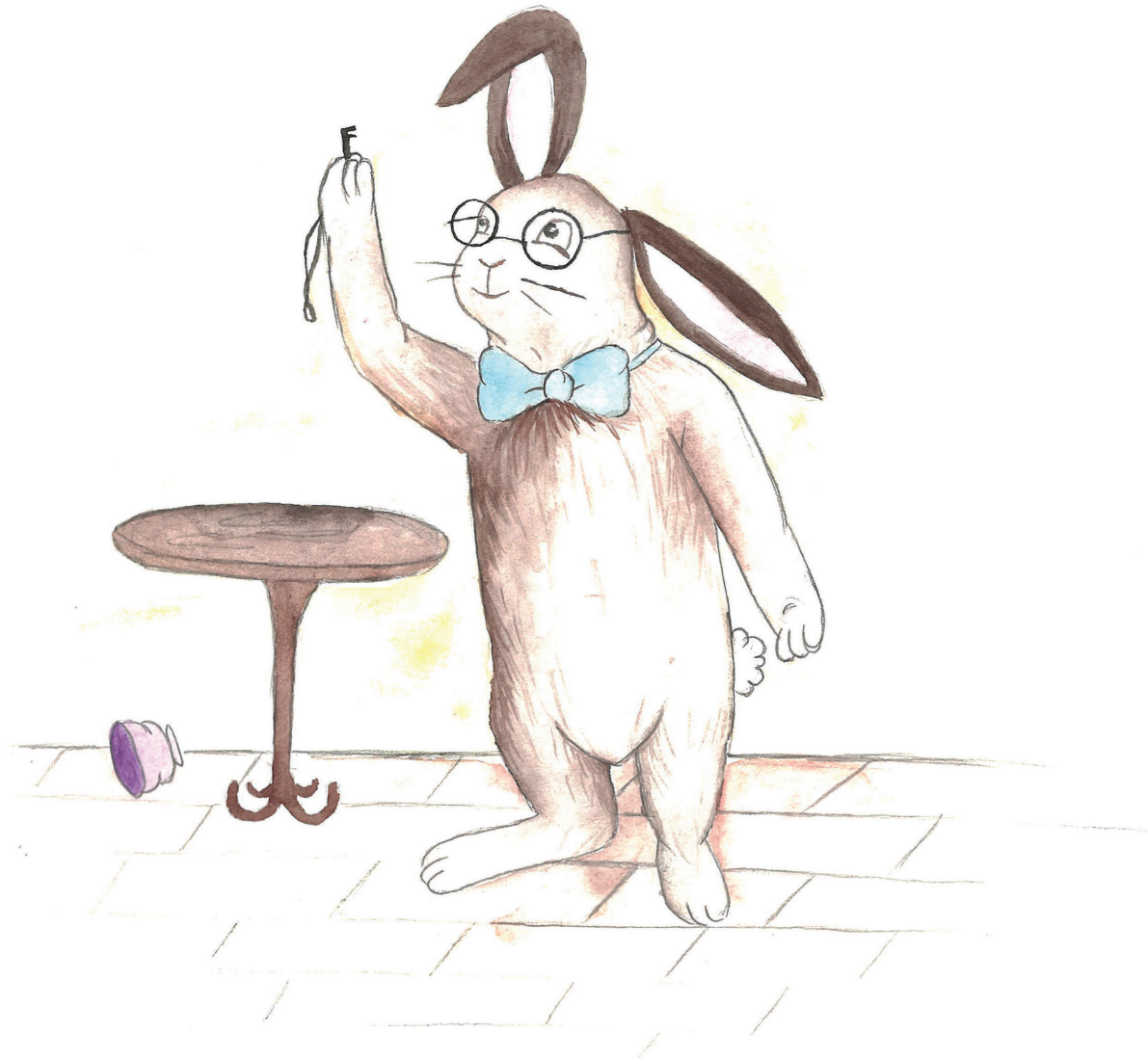


Rjavi zajec se je končno vstavil in nehal premikati stvari v majhnem domovanju in se posvetil Rozi.

»Kako sem nevljuden. Še predstavil se ti nisem,« ponudil ji je svojo kosmato tačko. »Jaz sem Jakob.«

»Jaz sem Rozi. Me veseli. Zelo sem vesela, da mi hočeš pomagati, vendar si me zmedel. Mi lahko prosim lepo počasi razložiš za kaj se gre?«





» Aha! Tukaj je,« Jakob je visoko v zrak dvignil ključ, ki ga je iskal, pri tem pa je na tla padla skodelica, v kateri je bil shranjen. »S tem bova prišla v Edvardovo domovanje,« priskakljal je do Rozi in ji pazljivo šepnil: »Nate sem čakal dolga leta.«





Nagajivo se je nasmehnil, zgrabil Rozi za roko in se z njo za petami pognal nazaj v gozd. »Ampak jaz ne vem kaj hočeš od mene!« je prestrašena vzkliknila.

Hitela sta skozi gozd, mimo njiju pa so švigala visoka drevesa, ki sta se jim za las izognila.





Prispela sta v najgloblji del gozda, kjer sonce ni moglo premagovati gostih krošenj dreves in kjer je tako vladala tema. Ustavila sta se pod mogočnim drevesom, ki je stegovalo svoje dolge veje, kot bi bili kremplji čarovnice.



Vstopila sta v ogromen prostor obdan s knjigami, na stenah pa so visele slike kresničk.

Rozi je stopila do ene od teh slik in z odprtimi usti strmela v to bleščečo podobo pred seboj. »Edvard je jazbec. On ve kje so kresničke!« je z navdušenjem vzkliknila in pogledala smejočega se Jakoba.

»Tako je. In zdaj veliki finale. Uganeš kaj ima v lesenem zaboju, ki ga prenaša s seboj?«

»Kresničke!« je Rozi vsa nestrpna vzkliknila. Jakob je pokimal.





V svoj zaboj je stlačil vse kresničke, ki jih je nabral. Ni namreč maral, da bi še kdo užival ob njihovi lepoti. Ima jih tako rad, da jih hoče imeti samo zase. »Mislil sem, da bo tukaj, ali pa vsaj njegov zaboj. Ampak ni neumen. Kamor koli je že šel, zaboj je vsekakor vzel s sabo,« proseče je pogledal Rozi. »Ampak, ti mu ga lahko vzameš,« prijel jo je za roko in moledoval: »Prosim te, pomagaj mi!«

Potuhnila sta se za grm pred Edvardovo hišo in čakala, da se vrne. Jutro se je prevesilo v popoldan in Rozi je pomislila, da bo babico začelo skrbeti, ko se je prikazal Jazbec. Prihulil se je, vendar brez zaboja. Pogledal je naokoli in iz žepa v telovniku potegnil ključ. Odklenil je vrata, takrat pa se je iz grmovja prikazala Rozi.





»Edvard, se lahko pogovorim s tabo?« ga je vprašala.

»Nimam časa za otročarije,« je mrko odvrnil.

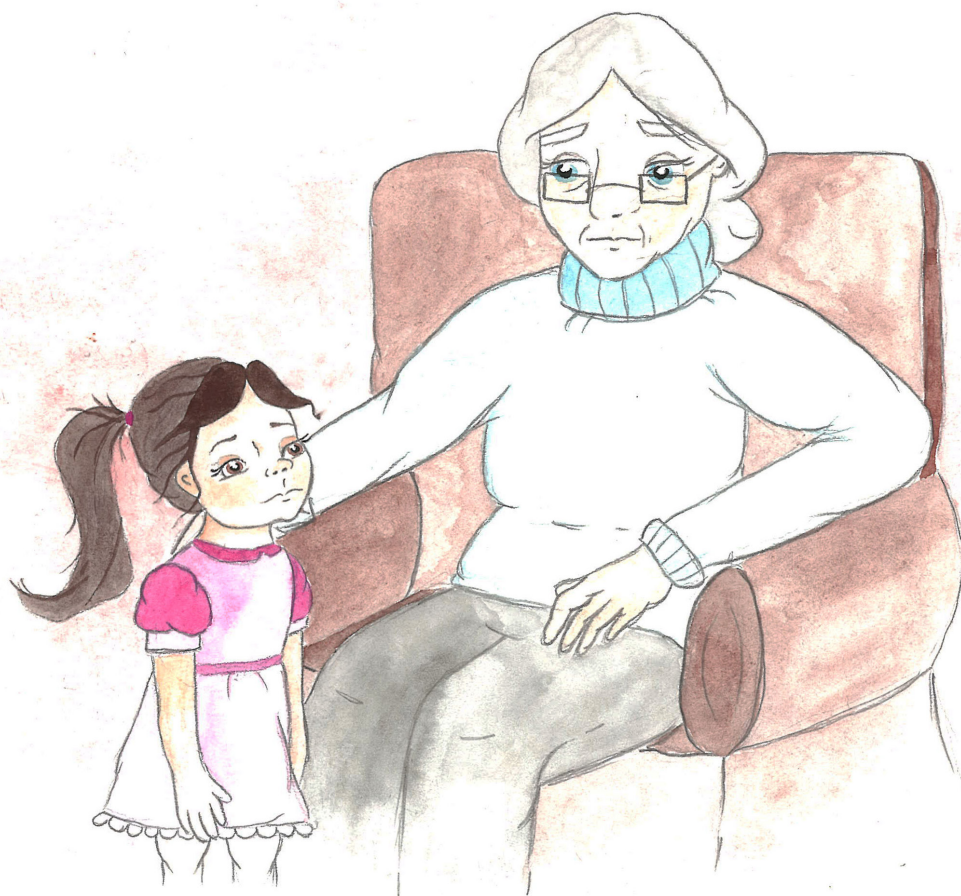
»Mislim, da si edini otročji tukaj ti,« sredi stavka so se pred njo zaprla vrata, jazbec pa je izginil za njimi. »Kresničke držiš zase, kot da bi bile tvoja last. Veliko večje veselje bi bilo, če bi ljubezen do njih delil z drugimi,« ni obupala Rozi.

»Pojdi stran,« je po kratki tišini rekel Edvard.





Rozi se je žalostno poslovila od zajca Jakoba in se odpravila nazaj v babičino hišo. Povedala ji je vse, kar se je danes zgodilo, ta pa jo je tolažila, da bo morda nekega dne spoznal, da njegova sebičnost ne vodi nikamor.





Ko se je bližal večer in je sonce že ugašalo, se je Rozi spet odpravila na travnik. Sedla je med travo in čakala na zvezde. Tokrat ni bila sama. Pridružil se ji je zajec Jakob.

Ko je sonce popolnoma ugasnilo in se je na travnik splazila tema, so se s trave dvignile kresničke. Obarvale so noč in odsevale svojo svetlobo. Letale so po nebu in plesale svoj svetleči ples.





Rozi je navdušeno zrla v nebo, na robu gozda pa je zagledala Edvarda, ob katerem je ležal odprt lesen zaboj. Sramežljivo se je smehljal in zašepetal tihi oprost.





Rozi je ostala še dolgo v noč, tudi po tem, ko sta jazbec in zajec že odšla. Opazovala je ples kresničk, ki so osvetlile njeno hrepeneče srce.







ROZI IN KRESNIČKE

Naklada: 1 izvod

